

Dokument nr. 8:37.

(1998-1999)

Forslag fra stortingsrepresentantene Sverre J. Hoddevik, Bente Høie og Lars Arne Ryssdal om lov om endringer i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). (Åpning for å la kommuner velge at ordføreren skal ha parlamentarisk ansvar overfor kommunestyre og være administrasjonssjef.)

Til Odelstinget.

Bakgrunn

I forhold til formannskapsmodellen fører parlamentarisk styreform til en sterkere klargjøring av det politiske ansvar. Videre bidrar parlamentarisme til å øke mulighetene for helhetlige politiske alternativer og fører til sterkere demokratisk kontroll med den kommunale forvaltning. I en tid med sviktende interesse for lokalpolitikk kan parlamentarisme på kommunalt og fylkeskommunalt nivå bidra til å øke interessen for lokale politiske forhold. Erfaringene med parlamentarisme på kommunalt nivå er så langt gode.

Mange kommuner er for små til at det er aktuelt å innføre parlamentarisk styreform med kommuneråd. En modell med kommuneråd vil beslaglegge uforholdsmessig store økonomiske og personellmessige ressurser i mindre kommuner. For at mindre kommuner skal få mulighet til å ha et styringssystem med parlamentarisk preg vil en ordning der ordføreren har parlamentarisk ansvar være et godt alternativ. Det vil styrke ordførerens makt og sterkere klargjøre de politiske alternativene. Å gi ordføreren parlamentarisk ansvar vil innebærer at ordføreren også vil være kommunenes administrative leder. Når ordføreren tilføres økt makt og ansvar bør det også være mulig for flertallet i kommunestyre å avsette ordføreren i løpet av valgperioden.

Ordførere som blir direkte valgt kan ikke ha parlamentarisk ansvar fordi vedkommende er valgt av velgerne og ikke av kommunestyre.

Vi vil på denne bakgrunnen foreslå endringer i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Vedtak til lov

om endringer i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

I.

I lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) gjøres følgende endringer:

§ 8 første ledd skal lyde:

1. Kommunestyret og fylkestinget velger selv henholdsvis formannskap og fylkesutvalg på minimum 5 medlemmer. Dette gjelder likevel ikke kommuner og fylkeskommuner som har innført parlamentarisk styringsform *med kommuneråd eller fylkesråd*.

§ 19 overskriften, første, andre, tredje og fjerde ledd skal lyde:

§ 19. Kommunerråd. Fylkesråd. *Ordfører med parlamentarisk ansvar*

1. Kommunestyret og fylkestinget skal selv opprette et kommunerråd, *fylkesråd eller ordfører med parlamentarisk ansvar* som øverste ledelse av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon.

2. Når det innføres kommunerråd, fylkesråd *eller ordfører med parlamentarisk ansvar*, bortfaller ordningen med administrasjonssjef.

3. Kommunerrådet, *fylkesrådet og ordfører med parlamentarisk ansvar* velges av kommunestyret eller fylkestinget selv. Kommunestyret eller fylkestinget velger også selv rådets leder, *nestleder og varaordfører*. Valget skjer som flertallsvalg.

4. Kommunerrådet, fylkesrådet, *enkeltmedlemmer av disse og ordfører med parlamentarisk ansvar* har

plikt til å fratre etter vedtak i kommunestyret eller fylkestinget. Rådet eller det enkelte medlem kan fratre etter eget ønske i valgperioden.

§ 20 første, andre og tredje ledd skal lyde:

1. Kommunerådet, *fylkesrådet og ordfører med parlamentarisk ansvar* er den øverste ledelse for den samlede kommunale eller fylkeskommunale administrasjon, med de unntak som følger av denne lov. Kommunestyret og fylkestinget kan selv fastsette at det skal være adgang til å tildele enkeltmedlemmer av rådet ledelsesansvar på rådets vegne for deler av den kommunale eller fylkeskommunale administrasjon.

2. Kommunerådet, *fylkesrådet og ordfører med parlamentarisk ansvar* skal påse at de saker som leg-

ges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at de vedtak som er truffet, blir iverksatt.

3. Kommunestyret og fylkestinget kan selv tildele rådet *og ordfører med parlamentarisk ansvar* avgjørelsesmyndighet i alle saker hvor ikke annet følger av lov. Rådet kan gi enkeltmedlemmer myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning i de tilfeller disse er tildelt ledelsesansvar etter nr. 1, hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget har bestemt noe annet.

II.

Loven trer i kraft straks.

4. mars 1999.